

Erasmus MC

Universitair Medisch Centrum Rotterdam

Huisarts: Specialist in veelzijdigheid!

Opleidingsplan Huisartsopleiding Erasmus MC Rotterdam

Huisarts: specialist in veelzijdigheid!

Versie: Definitief
Datum: Maart 2013
Opdrachtgever: Herman Bueving, hoofd huisartsopleiding
Beheerder: Thérèse Brans, stafadviseur bedrijfsvoering huisartsopleiding

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Begrippenlijst	4
2	Uitgangspunten	5
3	Het curriculum	9
3.1	Regelgeving	9
3.2	Structuur van het instituutscurriculum Erasmus MC	10
3.3	Beschrijvingen per onderdeel	11
3.3.1	Eerste opleidingsjaar, eerste opleidingsperiode in de huisartspraktijk	11
3.3.2	Tweede opleidingsjaar, stages in een stage-inrichting	13
3.3.2.1	Klinische stage	13
3.3.2.2	Chronische complexe problematiek	14
3.3.2.3	Psychiatrische problematiek (GGZ)	14
3.3.2.4	Keuzestages	14
3.3.3	Derde opleidingsjaar, tweede opleidingsperiode in de huisartspraktijk	15
3.3.3.1	Differentiatie in de tweede opleidingsperiode in de huisartspraktijk	16
4.	Verwijzingen	17

1 Inleiding

Dit document beschrijft de opleiding tot huisarts zoals die in het Erasmus MC, binnen de organisatiestructuur van de afdeling huisartsgeneeskunde door het opleidingsinstituut huisartsgeneeskunde Erasmus MC, hierna te noemen 'het instituut', en haar (stage)opleiders uitgevoerd wordt. De inhoud en vorm van de opleiding beweegt zich binnen de wettelijke kaders, te weten:

- het Kaderbesluit CHVG
- het Besluit huisartsgeneeskunde
- de Beleidsregels RGS

En daarvan afgeleide documenten, namelijk:

- het Raamcurriculum
- het Competentieprofiel van de huisarts
- de Eindtermen huisartsopleiding
- het Protocol Toetsing en Beoordeling
- het Landelijk Toetsplan
- 'Aios op de huisartsenpost, leidraad voor het leren dienstdoen', kortweg de 'Leidraad Diensten'

Op basis van het Raamcurriculum heeft het instituut dit opleidingsplan opgesteld. De hierin beschreven inrichting en uitvoering van het onderwijs vormen de grondslag voor het individuele opleidingsschema (IOS) van de aios, evenals voor de leerwerkplannen van de opleiders en van de stage-inrichtingen.

Het Raamcurriculum bevat de operationalisering van de opleidingseisen, zoals die in het Kaderbesluit en het Besluit huisartsgeneeskunde zijn vastgelegd. Aan deze opleidingseisen zijn het Competentieprofiel van de huisarts en de Eindtermen van de huisartsopleiding gekoppeld als inhoudelijke doelstellingen van de opleiding. Het Protocol Toetsing en Beoordeling beschrijft het raamwerk, waaraan de toetsing dient te voldoen. Het Landelijk Toetsplan is een visiedocument op toetsen en beoordelen en een beschrijving van verplichte en optionele toetsen.

Voorts beschrijft het Raamcurriculum de globale inhoud van het onderwijs en geeft aan welke doelen op welk moment van de opleiding worden bereikt. Deze 'tussentijdse' doelen staan omschreven in het 'Tussenprofiel jaar 1' en het 'Tussenprofiel jaar 2'.

1.1 Begrippenlijst¹

Aios*	Arts in opleiding tot specialist, te weten huisartsgeneeskunde;
Beoordelingsdossier	Documenten waaruit de ontwikkeling van de aios blijkt; op basis van dit dossier worden beslissingen van selectieve aard genomen; het opleidingsinstituut beheert dit dossier;
CHVG	College voor Huisarts-, Verpleeghuisarts- en Artsen voor Verstandelijk Gehandicapten Geneeskunde. Dit college ging in 2010 op in het CGS;
Competentie	Een geheel van kennis, vaardigheden, attitudes, eigenschappen en inzichten dat in het beroepsmatig handelen op geïntegreerde wijze wordt toegepast;
Cursorisch onderwijs	Door het opleidingsinstituut verzorgd onderwijs;
Docent	Interne of externe docent die (een groep) aios begeleidt;
Educatieve beoordeling	Beoordeling die is bedoeld om door de aios te ontwikkelen gebieden te identificeren;
Eindtermen	Antwoord op de vraag, wat iemand die de opleiding met succes doorlopen heeft weet, kan, en kan uitvoeren;
HVRC	Huisarts-, Verpleeghuisarts en Artsen voor Verstandelijk Gehandicapten Registratie Commissie. Deze commissie ging in 2013 op in het RGS;
Hoofd*	Hoofd van een opleidingsinstituut;
Individueel opleidingsplan (IOP)*	Uitwerking van het opleidingsplan op individueel niveau dat aangeeft op welke wijze de competenties kunnen worden bereikt;
Individueel opleidingsschema (IOS)*	Een binnen het opleidingsplan passend overzicht van begin- en einddatum, de volgorde en de locatie(s) van (onderdelen van) de opleiding van de aios;
Leerwerkplan*	Plan dat de vorm en inhoud beschrijft van het praktische en theoretische gedeelte van de opleiding in de praktijk van de (stage)opleider of de stage-inrichting, met inachtneming van het opleidingsplan;
Ontwikkelingsdossier	Documenten waaruit de ontwikkeling van een aios blijkt; op basis van dit dossier worden leerdoelen bepaald; de aios beheert dit dossier;
Opleider*	Huisarts werkzaam in de huisartspraktijk en door de RGS (voorheen HVRC) erkend voor de praktijkopleiding van aios;
Opleidingsinstituut*	Instituut dat ten behoeve van de opleiding tot huisarts door de RGS (voorheen HVRC) erkend is;
Opleidingsplan*	Door een opleidingsinstituut opgesteld plan dat de inrichting en de uitvoering van de opleiding beschrijft en het kader vormt voor de individuele opleidingsprogramma's alsmede voor de leerwerkplannen van de opleidings- en stage-inrichtingen;
Praktijk	Huisartspraktijk;
RGS	De Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten, waarin de HVRC is opgegaan, is het orgaan voor (her)registratie, opleiding en erkenning van specialisten;
Selectieve beoordeling	Beoordeling met gevolgen voor de voortgang van de opleiding;
Stageopleider*	Degene die een stage in een stage-inrichting als onderdeel van de opleiding buiten de huisartspraktijk verzorgt en door de RGS (voorheen HVRC) is erkend voor de praktijkopleiding van aios;
Toetsing*	Vaststellen of en in welke mate aan de leerdoelen is voldaan;
Tussenprofiel	Beschrijving van de competenties die de aios aan het einde van het eerste c.q. tweede opleidingsjaar dient te beheersen.

¹ Alle met een * gemarkeerde begrippen zijn gedefinieerd volgens het Kaderbesluit CHVG.

2 Uitgangspunten

Inhoudelijke visie op huisartsgeneeskunde

Het instituut huisartsopleiding Erasmus MC leidt aios op tot vakbekwame huisartsen die voldoen aan het competentieprofiel van de huisarts zoals vastgesteld door de beroeps- en wetenschappelijke vereniging. De hier gehanteerde definitie van competentie luidt: een geheel van kennis, vaardigheden, attitudes, eigenschappen en inzichten dat in het beroepsmatig handelen op geïntegreerde wijze wordt toegepast. De zeven competentiegebieden betreffen: vakinhoudelijk handelen, arts-patiënt communicatie, samenwerken, organiseren, maatschappelijk handelen, wetenschap en onderwijs en professionaliteit, kennen een nadere inhoudelijke uitwerking in de competenties, eindtermen en in de door de beroeps- en wetenschappelijke vereniging geformuleerde standpunten.

Het instituut volgt de visie en het kwaliteitsbeleid van de beroepsgroep zoals is weergegeven in de 'Toekomstvisie huisartsenzorg 2022, Modernisering naar menselijke maat'. De centrale positie van de huisarts in de zorg voor patiënten maakt het tot een veelzijdig en mooi beroep. Het stelt echter ook hoge eisen aan (de competenties van) de huisarts. De opleiding bereidt aios hier grondig op voor. Zij leidt op tot een huisarts die in staat is continue en adequate (huisarts)geneeskundige patiëntenzorg van goede kwaliteit te verlenen. De aios is goed voorbereid op de managementaspecten van de huisartsenzorg. Hij staat kritisch tegenover de hem aangeboden informatie. Zijn (be)handelen is waar mogelijk gebaseerd op recente wetenschappelijke inzichten, Hij staat open voor veranderingen in het vak en blijft leren. Hij past zich aan aan de telkens veranderende maatschappelijke eisen die aan hem gesteld worden.

Onderwijskundige visie

De huisartsopleiding heeft een duaal karakter: zij bestaat uit 'werken en leren'. Deze beide elementen staan tijdens de opleiding steeds in wisselwerking met elkaar en zijn op elkaar afgestemd. Centraal staat de aios, geplaatst in de opleidingspraktijk, waar het werken ten dienste van het leren staat. De opgedane werkervaringen worden gevolgd door kritische reflectie op deze ervaringen. Daarop aansluitend vult de aios ontbrekende kennis en vaardigheden aan en maakt zich professioneel gedrag eigen. Het onderwijs sluit (pro)actief aan op de praktijkervaringen. De opleiding sluit zoveel mogelijk aan bij de verworven competenties van de aios. De (stage)opleiders en de docenten ondersteunen de aios bij het ontwikkelen van het vermogen om in telkens wisselende situaties vorm en inhoud te geven aan het huisartsgeneeskundig hulpverleningsproces. Daarbij heeft de (stage)opleider een voorbeeldfunctie voor de aios. De huisartsopleiding bewaart en bewaakt haar onafhankelijke positie ten aanzien van alle (commerciële), bij de gezondheidszorg betrokken, partijen.

Een uitgebreidere visie op wat de huisartsopleiding wil zijn, hoe we willen dat de aios en de collega-opleidingen ons zien en waar we op getoetst kunnen worden, is te vinden op onze website www.erasmusmc.nl/huisartsgeneeskunde/onderwijs/huisartsopleiding onder 'Inhoud opleiding'.

(Stage)opleider en huisartspraktijk of stage

Vanaf de start leert de aios alle facetten van de (huisarts)geneeskunde kennen. De (stage)opleider draagt er zorg voor dat de werkervaringen van de aios bijdragen aan diens competentieontwikkeling. Hij is rolmodel, observeert de aios bij zijn werk, voert leergesprekken en stimuleert de reflectie van de aios. Voor de competenties ten aanzien van het "vakinhoudelijk handelen" is de (stage)opleider de eerstverantwoordelijke docent: in de praktijk of tijdens de stage maakt de aios zich de vakinhoudelijke bekwaamheid eigen. De (stage)opleider helpt de aios tijdens de praktijk of stage de andere competenties verder te ontwikkelen.

De aios stelt zijn leerbehoefte vast. De (stage)opleider helpt de aios bij het formuleren van zijn leerbehoefte en bij het opstellen van een individueel opleidingsplan (IOP). Hij volgt de voortgang van het leerproces en beoordeelt de competentieontwikkeling van de aios. De centrale rol bij de opleiding van de aios is voorbehouden aan de (stage)opleider. De aios houdt zijn voortgang bij in zijn ontwikkelingsdossier.

Opleidingsinstituut en cursorisch onderwijs

Het instituut biedt cursorisch onderwijs aan voor groepen aios in min of meer vaste samenstelling per opleidingsperiode of stage. Eén of twee vaste docenten begeleiden in de regel deze groepen, doorgaans een huisarts en/of een gedragswetenschapper. Naast het begeleiden van de aios, individueel en als groep, verzorgen zij voor een belangrijk deel het onderwijs. Naast de vaste docent(en) worden regelmatig externe experts als docent ingezet. Afhankelijk van de inhoud van het onderwijs kunnen tijdens de opleidingsperiode of de stage de groepsgrootte en de samenstelling van de groepen variëren.

Het onderwijs vindt merendeels plaats op een vaste dag in de week op het instituut, maar het onderwijs kan eveneens meerdaagse cursussen bevatten en kan soms op andere locaties plaatsvinden.

Kleine vaste groepen lenen zich goed voor het uitwisselen van en reflecteren op ervaringen, voor het geven van feedback aan elkaar en voor supervisie en intervisie. Aios worden zich bewust van hun bekwaamheden en leren deze verder te ontwikkelen.

Het cursorisch onderwijs sluit aan bij de aanwezige competenties van de aios en richt zich op het versterken van de bekwaamheden die voor het werken en leren in de huisartsgeneeskunde en het functioneren als huisarts noodzakelijk zijn. Door de breedte van het vak kan slechts een selectie van de onderwerpen aan de orde komen. De vakinhoudelijke en andere onderwerpen die binnen het cursorisch onderwijs aan de orde komen, hebben dan ook een voorbeeldfunctie voor andere onderwerpen. De aios leert daarbij hoe hij in de latere beroepsuitoefening de eigen bekwaamheid op elk terrein verder kan ontwikkelen. Het cursorisch onderwijs zal steeds werkervaring en competentieontwikkeling met elkaar verbinden. Daarbij zullen alle zeven competentiegebieden evenwichtig aan bod komen.

De onderwijsactiviteiten bestaan vooral uit:

- ondersteuning en stimulering van zelfstudie
- kennisoverdracht
- competentiegerichte (praktijk)opdrachten
- trainen van vaardigheden
- reflectie op eigen handelen
- observatie, feedback en toetsing

Met behulp van het bespreken van opgedane ervaringen en bijvoorbeeld praktijkopdrachten, wordt

een verbinding gelegd tussen opleidingspraktijk of stage en cursorisch onderwijs.

Leren en onderwijsactiviteiten

Naast de verschillende onderwijsactiviteiten, leergesprekken met de (stage)opleider en groepsonderwijs, is zelfstudie van groot belang voor de leerresultaten. De aios heeft de verantwoordelijkheid om van de gelegenheid tot zelfstudie gebruik te maken. Hij zoekt regelmatig relevante informatie en literatuurgegevens op die bijdragen aan het oplossen van de vragen en problemen die hij tegenkomt. Naast de tijd die de aios zelf daarvoor ter beschikking staat, biedt de (stage)opleider in de praktijk of tijdens de stage voor zelfstudie voldoende gelegenheid. Een deel van het cursorisch onderwijs wordt in de vorm van competentiegerichte (praktijk)opdrachten gegeven. Aan de hand van een bepaald thema (bijvoorbeeld urineweginfecties, astma/COPD) krijgt de aios opdrachten die enerzijds aanzetten tot reflectie over de eigen competenties met betrekking tot het thema, en die anderzijds aanzetten om in de opleidingspraktijk gerichte activiteiten uit te voeren met betrekking tot dat thema, of een bepaalde categorie patiënten. Daarbij treedt de (stage)opleider op als coach. De aios brengt verslag van deze activiteiten uit op de terugkomdag.

Samenwerking opleidingsinstituut met (stage)opleiders

Het instituut onderhoudt mondeling, tijdens de bijeenkomsten voor (stage)opleiders, en schriftelijk contact met de (stage)opleiders aangaande het functioneren van de aios in de praktijk of tijdens de stage. Het instituut houdt op deze wijze de ontwikkeling van de aios bij en legt ze vast in het (beoordelings)dossier.

Een belangrijk deel van de onderwijsinspanning van het instituut gericht is op ondersteuning van (stage)opleiders door het geven van inhoudelijke en didactische trainingen. Het instituut onderhoudt contacten met de praktijk of stage om geïnformeerd te blijven over de actuele leerwerk situatie en om de (stage)opleiders te ondersteunen bij het realiseren van de opleidingsdoelen.

De verbinding van het instituut met de praktijk of stage is het leerwerkplan. Hierin staan de inhoudelijke leer- en onderwijsmogelijkheden van de praktijk of stage.

Opbouw curriculum

Het curriculum van het instituut is zodanig opgebouwd dat de aios optimaal in staat is de vereiste huisartsgeneeskundige competenties te verwerven. Het onderwijs kent een opklimmende moeilijkheidsgraad, waarbij de opleiding begint met eenvoudiger en eindigt met meer complexe klachten en situaties.

Diensten

Het doen van avond-, nacht- en weekenddiensten is een essentieel onderdeel van het curriculum van de huisartsopleiding. Competenties ten aanzien van acute problematiek kunnen bij uitstek tijdens de diensten op de huisartsenpost verworven worden. De Leidraad Diensten vormt daarbij het (toetsings)kader voor de opleiding.

Toetsing

Toetsen zijn sturend voor het onderwijs. Toetsen of iemand een competente huisarts wordt, is een complexe uitdaging. De competentieontwikkeling van de aios laat zich niet met één toetsinstrument in kaart brengen. Het gebruik van verschillende toetsinstrumenten naast elkaar is noodzakelijk om een correct beeld van de competentieontwikkeling te krijgen. De toegepaste instrumenten richten zich onder meer op (de toepassing van) kennis en het uitvoeren van

vaardigheden evenals op het handelen in de praktijk. De aios bespreekt zijn vorderingen op de zeven competentiegebieden periodiek met de (stage)opleider en de docent(en). Deze vorderingen worden afhankelijk van de educatieve of selectieve aard opgenomen in het ontwikkelingsdossier respectievelijk het beoordelingsdossier of in beide.

Het regelmatig toetsen ondersteunt de aios bij zijn competentieontwikkeling. Aan het einde van ieder opleidingsjaar vindt een selectieve beoordeling plaats. Voor een beschrijving van de educatieve en selectieve toetsing en beoordeling wordt verwezen naar het protocol Toetsing en Beoordeling en de uitvoeringsregelingen Toetsing en Beoordeling. Ze zijn te vinden in het hoofdstuk 'Toetsing en beoordeling' in het [Handboek Huisartsopleiding](#).

3 Het curriculum

3.1 Regelgeving

De duur van de onderdelen van het curriculum is vastgelegd in het Kaderbesluit CHVG en het Besluit huisartsgeneeskunde, die in werking zijn getreden op 1 januari 2013. Indien de besluiten na deze datum veranderd zijn gelden de vigerende besluiten. Artikel B.1, lid 1 van het Besluit huisartsgeneeskunde beschrijft de onderdelen van de opleiding:

- a. De aios volgt opleidingsperioden in de praktijk van een als opleider erkende huisarts gedurende in totaal 21 tot 30 maanden.
- b. De aios volgt stages gedurende in totaal 6 tot 15 maanden, waaronder
 - i een klinische stage van tenminste zes maanden die dient plaats te vinden op het gebied van de interne geneeskunde, heelkunde, kindergeneeskunde of verloskunde en gynaecologie of spoedeisende geneeskunde; daarnaast kan een keuze worden gemaakt uit onderstaande stages:
 - ii chronische ziekten en complexe problematiek die kan plaatsvinden op het gebied van de interne geneeskunde, neurologie, klinische geriatrie, revalidatiegeneeskunde, het specialisme ouderengeneeskunde of de geneeskunde voor verstandelijk gehandicapten;
 - iii psychiatrische ziekten en psychosociale problematiek die kan plaatsvinden op het gebied van psychiatrie;
 - iv een of meer keuzestages.
- c. De aios kan ten hoogste zes maanden besteden aan stages buiten de huisartspraktijk en het ziekenhuis, met inachtneming van het hierboven onder a en b bepaalde.

Bij de keuzestages dient onderstaande regelgeving in acht te worden genomen:

Richtlijn 93/16/EEG bepaalt in artikel 31, lid c dat de (tenminste driejarige) opleiding dient te bestaan uit een periode van tenminste zes maanden in een erkend opleidingsziekenhuis en van eveneens tenminste zes maanden in een erkende huisartsopleidingspraktijk. Voorts is het volgende bepaald: "Onverminderd deze minimumperioden mag de praktische opleiding evenwel ten hoogste zes maanden worden vervangen door een opleiding in andere instellingen of organisaties voor gezondheidszorg die relevant zijn voor de huisartsgeneeskunde."

Dit betekent dat naast de opleidingsperiode(n) in de huisartspraktijk en de verplichte klinische stage(s) in een ziekenhuis maximaal zes maanden mogen worden besteed aan stages bij andere instellingen dan een huisartspraktijk of (algemeen) ziekenhuis, zoals een verpleeghuis of een GGZ-instelling.

3.2 Structuur van het instituutscurriculum Erasmus MC

In beginsel start de aios met een opleidingsperiode in de huisartspraktijk. In de eerste weken van de opleiding stelt de aios met docenten een Individueel Opleidings Schema (IOS) samen dat een optimaal perspectief biedt voor de verdere ontwikkeling van zijn bekwaamheid.

De aios volgt de verplichte klinische stage en als regel één of meer van de volgende stages: een stage chronische complexe problematiek, en/of een stage psychiatrische problematiek en/of een keuze stage. De logistieke mogelijkheden bepalen de volgorde van deze stages.

De aios sluit de opleiding bij voorkeur af met een opleidingsperiode in de huisartspraktijk. Indien aan de daartoe gestelde voorwaarden is voldaan, kan de aios zijn competenties in deze opleidingsperiode verbreden in de vorm van een differentiatie.

Het [voorbeeld van een standaard curriculum](#), dat is te vinden op onze website www.erasmusmc.nl/huisartsgeneeskunde/onderwijs/huisartsopleiding onder 'Inhoud opleiding', is een specificatie van het Rotterdamse curriculum en biedt inzicht in wat wanneer aan de orde komt en aan welke onderwijslijn dit onderwijs is gerelateerd.

Opleidings-jaar	Setting	Voorbeeld van een standaard IOS	
1	1 ^e opleidingsperiode in de huisartspraktijk	Huisartspraktijk	12 - 15 mnd
2	Stages in een stage-inrichting	Klinische stage(s) ziekenhuis 6 mnd	6 - 15 mnd NB: totale duur van stages buiten de huisartspraktijk en het ziekenhuis mag maximaal 6 maanden bedragen!
		Chronische complexe problematiek en/of Psychiatrische problematiek (GGZ) en/of Keuzestages	
3	2 ^e opleidingsperiode in de huisartspraktijk	Huisartspraktijk incl/excl een geïntegreerde differentiatie in de huisartspraktijk of het ziekenhuis	9 - 15 mnd

3.3 Beschrijvingen per onderdeel

Onderstaande beschrijvingen geven het doel, de duur, de plaats en de globale inhoud per periode van de huisartsopleiding aan.

3.3.1 Eerste opleidingsjaar, eerste opleidingsperiode in de huisartspraktijk

Doel:	Voldoen aan het 'Competentieprofiel van de huisarts' op een niveau zoals is beschreven in het 'Tussenprofiel jaar 1'
Duur:	12 - 15 maanden
Plaats:	Huisartspraktijk
Cursorisch Onderwijs:	40 - 50 dagen

Globale inhoud praktijkstage

In de eerste opleidingsperiode in de huisartspraktijk maakt de aios kennis met de specifieke huisartsgeneeskundige casuïstiek, de praktijkvoering en de samenwerking in de eerste lijn. Hij leert het dagelijkse werk van de huisarts uit te voeren. De eerste periode begint met een vaste introductieperiode.

De aios raakt vertrouwd met het werkterrein en de werkwijze van de huisarts. Hij stelt samen met de opleider zijn eerste IOP op. Epidemiologie, de principes van besliskunde en consultvoering staan in dit jaar centraal. Hij onderbouwt zijn handelen met wetenschappelijke inzichten. Een deel van het onderwijs van de opleider is gericht op het leren hanteren van (onderdelen van) consultvoering zoals vraagverheldering, formuleren en toetsen van een werkdiagnose en het opstellen van een plan van aanpak. Hierbij maakt de opleider gebruik van directe en indirecte observaties. De ondersteuning bij het huisartsgeneeskundig handelen krijgt aandacht, in het bijzonder het gebruik van het elektronisch Huisarts Informatie Systeem (HIS) en de samenwerking met de praktijkmedewerkers. Aan het einde van deze eerste opleidingsperiode laat de aios zien in staat te zijn de huisartspraktijk één tot twee weken zelfstandig waar te nemen.

In deze eerste periode komen ondermeer de volgende onderwerpen aan bod:

- Top-10 huisartsgeneeskundige problemen (bijvoorbeeld luchtweginfecties, klachten van het bewegingsapparaat);
- Farmacotherapie (kiezen, voorschrijven, vervolgen en stoppen van therapie);
- Spoedeisende problemen in de huisartspraktijk (o.a. pijn op de borst, bewusteloosheid);
- Diagnostiek en therapie van korte episode problemen (bijv. otitis media, urineweginfecties);
- Diagnostiek en therapie van problemen die meerdere contacten binnen een episode met zich meebrengen (o.a. prikkelbaar darmsyndroom, spanningshoofdpijn);
- Intake van diagnostisch moeilijk interpreteerbare klachten (bijv. moeheid);
- Debuut van de veel voorkomende chronische ziekten in de huisartspraktijk (o.a. diabetes mellitus, astma en COPD).

Diensten

Een aios dient, in de eerste opleidingsperiode in de huisartspraktijk, deel te nemen aan het aantal diensten zoals verwoord in de Leidraad Diensten. Tijdens de diensten voert hij onder supervisie

van de opleider (de bewaking van) de (telefonische) triage van de consulten en de visites uit. De aios zal in de regel in de loop van het eerste jaar zelfstandig consulten op de post doen.

Cursorisch onderwijs

Vakinhoudelijk sluit het cursorisch onderwijs nauw aan bij de onderwerpen zoals bovenvermeld bij “globale inhoud praktijkstage” en biedt het verdieping. Het professioneel functioneren krijgt expliciet aandacht in de vorm van supervisie. Op het gebied van arts-patiëntcommunicatie, samenwerken en organiseren, maatschappelijk handelen en professionaliteit en wetenschap en onderwijs legt het een theoretische en praktische basis als ondersteuning voor het gebruik van deze competenties in de huisartspraktijk.

3.3.2 Tweede opleidingsjaar, stages in een stage-inrichting

Globale inhoud stages

De aios volgt een stage van zes maanden in een ziekenhuis en stages in een instelling voor chronische zorg en/of een instelling voor psychiatrische problematiek en/of een keuzestage in een andere instelling die in totaal niet meer dan zes maanden bedragen. In deze instellingen is een leerwerkplan aanwezig. De (stage)opleiders ondersteunen de aios bij het opstellen en uitvoeren van zijn IOP.

De stagemogelijkheden buiten de huisartspraktijk bieden de aios de gelegenheid om te voorzien in lacunes in zijn (klinische) bekwaamheid op die gebieden en zich te bekwamen in de samenwerking met andere voor de huisarts belangrijke disciplines.

Het doel van de klinische stage is het verwerven van bekwaamheid op het gebied van de acute geneeskunde; de specialismen waar de stage gevolgd kan worden zijn: interne geneeskunde, heelkunde, kindergeneeskunde of verloskunde en gynaecologie of spoedeisende geneeskunde. Het doel van de stages chronische complexe problematiek en psychiatrische problematiek is het verwerven van inzicht en bekwaamheid in deze aan de huisartsgeneeskunde verwante medische vakgebieden.

De keuzestage richt zich op verbreding van de individuele competentie van de aios. De logistieke mogelijkheden bepalen de volgorde waarin de aios deze stage volgt.

3.3.2.1 Klinische stage

Doel:	Voldoen aan het 'Competentieprofiel van de huisarts' op een niveau zoals is beschreven in het 'Tussenprofiel jaar 2'
Duur:	6 maanden
Plaats:	Ziekenhuis, op afdeling interne geneeskunde, heelkunde, kindergeneeskunde of verloskunde en gynaecologie of spoedeisende geneeskunde
Cursorisch onderwijs:	19 dagen

Globale inhoud

Verbreding van klinische competenties op het gebied van ziektebeelden die in de huisartspraktijk minder geclusterd voorkomen, op het gebied van acute somatische zorg.

Diagnostiek en behandeling van de naar de tweede lijn verwezen problemen. Daarbij zal aandacht worden geschonken aan de communicatie, samenwerking en de verschillen tussen de eerste en tweede lijn.

STARtclass

Het cursorisch onderwijs in de klinische stage bestaat voor een belangrijk gedeelte uit de STARtclass, een landelijke cursus die als hoofddoel heeft de aios goed voor te bereiden op het praktische werken op de SEH. Alle aios beginnen met een dergelijk pakket aan kennis en vaardigheden aan hun stage.

3.3.2.2 Chronische complexe problematiek

Doelen:	Voldoen aan het 'Competentieprofiel van de huisarts' op een niveau zoals is beschreven in het 'Tussenprofiel jaar 2'
Duur:	2 - 4 maanden
Plaats:	Instelling voor chronisch zieken of complexe problematiek op het gebied van de interne geneeskunde, neurologie, klinische geriatrie, revalidatie-geneeskunde, het specialisme ouderengeneeskunde of de geneeskunde voor verstandelijk gehandicapten
Cursorisch onderwijs:	8 - 16 dagen

Globale inhoud

Verbreiding van klinische competenties op het gebied van chronisch complexe aandoeningen die in de huisartspraktijk minder geclusterd voorkomen, maar wel relevant voor de huisarts zijn. Aandacht voor (het leren opvangen van) de gevolgen van een chronische ziekte, de gevolgen voor de omgeving en de samenwerking tussen huisarts en intramurale instelling.

3.3.2.3 Psychiatrische problematiek (GGZ)

Doelen:	Voldoen aan het 'Competentieprofiel van de huisarts' op een niveau zoals is beschreven in het 'Tussenprofiel jaar 2'
Duur:	2 - 4 maanden
Plaats:	Instelling voor psychiatrische ziekten of psychosociale problematiek
Cursorisch onderwijs:	8 – 16 dagen

Globale inhoud

Verbreiding van klinische competenties op het gebied van veel voorkomende psychosociale problematiek en psychiatrische problematiek, die in de huisartspraktijk minder geclusterd voorkomt. Diagnostiek en behandeling zoals die door de huisarts kan worden toegepast. Aandacht voor (het leren opvangen van) de gevolgen van een psychiatrische ziekte, de gevolgen voor de omgeving en de samenwerking tussen huisarts en tweede lijn.

3.3.2.4 Keuzestages

Doelen:	Voldoen aan het 'Competentieprofiel van de huisarts' op een niveau zoals is beschreven in het 'Tussenprofiel jaar 2'
Duur:	0 - 6 maanden
Plaats:	Ziekenhuis, huisartspraktijk of andere instelling
Cursorisch onderwijs:	Individuele opdrachten en begeleiding

Globale inhoud

Deze stage is gericht op individuele competentieverbetering van de aios en kan gekozen worden als de aios aan de voor de Chronische zorg en GGZ beschreven competenties heeft voldaan. Dit is ter beoordeling door het hoofd.

3.3.3 Derde opleidingsjaar, tweede opleidingsperiode in de huisartspraktijk

Doel:	Voldoen aan het 'Competentieprofiel van de huisarts'
Duur:	9 - 15 maanden
Plaats:	Huisartspraktijk
Cursorisch onderwijs:	36 - 60 dagen

Globale inhoud praktijkstage

De tweede opleidingsperiode in de huisartspraktijk is het afsluitende deel van de huisartsopleiding. Waar in jaar 1 de nadruk lag op patiëntcontacten, wordt in deze opleidingsperiode tijdens de stage tevens nadruk gelegd op praktijkmanagement en organisatie van zorg en samenwerking. Er is sprake van verdieping van thema's binnen de opleiding (professioneel handelen, arts-patiëntcommunicatie, chronische zorg).

Aan het eind van deze periode wordt de aios in staat geacht zelfstandig aan het werk te kunnen. In deze periode blijft er aandacht voor het individuele leerproces. Dit komt onder andere tot uiting in het IOP, waarin de aios beschrijft wat en hoe de komende tijd geleerd wordt. De opleider ondersteunt de aios bij het opstellen van zijn IOP.

De opleider begeleidt en observeert de aios bij de verdieping en verbreding van zijn consultvoeringsvaardigheden. De aios brengt zelfstandig wetenschappelijke inzichten in de patiëntenzorg in praktijk. De aios leert (de beginselen van) het managen van de praktijk. In de tweede opleidingsperiode laat de aios zien in staat te zijn de huisartspraktijk één tot twee weken zelfstandig waar te kunnen nemen.

De volgende inhoudelijke thema's worden in deze periode behandeld:

- Disease management, chronische zorg
- Palliatieve zorg
- Praktijkmanagement, kwaliteitsverbetering
- Interdisciplinaire samenwerking
- Omgaan met overbezorgde patiënten
- Somatisch Onvoldoende verklaarde Lichamelijke Klachten (SOLK)

Een aantal dag(del)en in het ziekenhuis of de huisartspraktijk kan, onder voorwaarden, worden besteed aan een differentiatie, zie paragraaf 3.3.3.1.

Deelname aan diensten

De aios neemt in de tweede opleidingsperiode in de huisartspraktijk deel aan het aantal diensten zoals verwoord in de Leidraad Diensten. De aios zal in de loop van deze periode zelfstandig visites doen en zo mogelijk telefoondiensten uitvoeren.

Cursorisch onderwijs

Vakinhoudelijk sluit het cursorisch onderwijs nauw aan bij de onderwerpen zoals bovenvermeld bij "globale inhoud" en biedt het verdieping. Ten aanzien van het professioneel functioneren volgen de aios intervisiebijeenkomsten als vervolg op de supervisie uit de eerste opleidingsperiode. Op het gebied van de arts-patiëntcommunicatie, samenwerken en organiseren, maatschappelijk

handelen en professionaliteit en wetenschap en onderwijs geeft het cursorisch onderwijs een verdere verdieping en legt de basis voor het telkens weer verder ontwikkelen en aanpassen van deze competenties in de toekomstige huisartspraktijk.

3.3.3.1 Differentiatie in de tweede opleidingsperiode in de huisartspraktijk

Bij dit onderwijs kan door de aios een keuze worden gemaakt voor een onderwerp waarin hij zich extra wil bekwamen. Daarmee kan de aios mogelijk een aanvullend of extra zorgverleningaanbod bieden in de latere beroepsuitoefening. De differentiatieonderwerpen sluiten aan bij die van de beroepsgroep (kaderopleidingen) of vloeien voort uit academische (wetenschappelijk onderzoek, onderwijs) of bestuurlijke taken.

Onderwerpen en voorwaarden

Voor differentiatieonderwerpen die voortvloeien uit academische (wetenschappelijk onderzoek, onderwijs) of bestuurlijke taken komt de aios zelf met een voorstel.

Voor het aanbod van de kaderopleidingen werken we samen met andere huisartsopleidingen. Deze differentiaties bestaan uit cursorisch onderwijs, eventueel korte stages en uit opdrachten welke binnen de context van de opleidingspraktijk kunnen worden uitgevoerd.

Op deze wijze handhaven we de continuïteit van zorg in de huisartspraktijk en maakt de aios kennis met de mogelijkheid om tijd te besteden aan een differentiatie zoals tijdens de latere beroepsuitoefening ook mogelijk is, bijvoorbeeld in de vorm van een NHG kaderopleiding. Aios die geen voortgangproblemen hebben en bovengemiddeld hoog presteren, komen in aanmerking voor de differentiatiemodule. Wat de beoordelingscriteria hiervoor zijn en wanneer dat door wie wordt bepaald, staat in het Handboek Huisartsopleiding, in het hoofdstuk 'Differentiatie'.

4 Verwijzingen

Uitvoeringsregeling Toetsing en Beoordeling

De Uitvoeringsregeling Toetsing en Beoordeling van het instituut volgt het protocol Toetsing en Beoordeling dat is goedgekeurd door het College Geneeskundige Specialismen en vastgesteld door Huisartsopleiding Nederland. Het is te vinden in het hoofdstuk 'Toetsing en beoordeling' in het [Handboek Huisartsopleiding](#).

Voorbeeld van een standaard curriculum

Het voorbeeld van een standaard curriculum is een specificatie van het Rotterdamse curriculum en biedt inzicht in wat wanneer aan de orde komt en aan welke onderwijslijn dit onderwijs is gerelateerd.

Het is als bijlage bij dit opleidingsplan te vinden op onze website

www.erasmusmc.nl/huisartsgeneeskunde/onderwijs/huisartsopleiding onder 'Inhoud opleiding'.